

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

УЗГОДЖЕНО:

Гарант освітньо-наукової програми
«Медицина»
професор І. Кайдашев

Гарант освітньо-наукової програми
«Стоматологія»
професор І. Ткаченко

Гарант освітньо-наукової програми
«Педіатрія»
професор В. Похилько
Гарант освітньо-наукової програми
«Громадське здоров'я»
професор І. Голованова
Гарант освітньо-наукової програми
«Біологія»
професор С. Білаш

Заслухано на засіданні Вченої ради
ПДМУ

«30» листопада 2022 року,
протокол № _____

Секретар Вченої ради
доцент В. Філатова

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор ЗВО з наукової роботи
ПДМУ
професор І. Кайдашев
«30» листопада 2022 року

СИЛАБУС

ПЕДАГОГІКА І ПСИХОЛОГІЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ

для здобувачів освіти третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, які
навчаються за освітньо-науковими програмами «Медицина»,
«Стоматологія», «Педіатрія», «Громадське здоров'я», «Біологія»

Полтава – 2022

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

Педагогіка і психологія вищої освіти

Освітньо-наукові програми	«Медицина» (режим доступу: https://www.pdmu.edu.ua/n-process/department-npr/onp/medical), «Стоматологія» (режим доступу: https://www.pdmu.edu.ua/n-process/department-npr/onp/stomat), «Педіатрія» (режим доступу: https://www.pdmu.edu.ua/n-process/department-npr/onp/pediatr), «Громадське здоров'я» (режим доступу: https://www.pdmu.edu.ua/n-process/department-npr/onp/publik-health), «Біологія» (режим доступу: https://www.pdmu.edu.ua/n-process/department-npr/onp/biology)
Галузі знань	22 – Охорона здоров'я, 09 – Біологія
Спеціальності	222 – Медицина, 221 – Стоматологія, 228 – Педіатрія, 229 – Громадське здоров'я, 091 – Біологія
Курс	1
Семестр	2
Обсяг дисципліни, кредити ЄКТС/години	3 / 90
Мова викладання	Українська
Предмет вивчення	<p>Предметом вивчення навчальної дисципліни є процес навчання та виховання здобувачів вищої освіти, формування особистості фахівця вищої кваліфікації в умовах реформування та модернізації системи освіти в Україні.</p> <p>Значна увага при викладанні приділена розкриттю системи вищої освіти в Україні та основ організації освітнього процесу у закладах вищої освіти; закономірностям функціонування психіки здобувача вищої освіти як суб'єкта навчально-професійної діяльності та специфіку науково-педагогічної діяльності викладача, сприянню на цій основі формуванню загальної психолого-педагогічної культури та компетентності здобувачів освіти, їх готовності до майбутнього кваліфікованого професійно-</p>

	<p>педагогічного спілкування. У ході вивчення дисципліни розглядається особистість викладача та здобувача вищої освіти в їхній розвивальній педагогічній взаємодії, досліджується роль «особистісного чинника» при впровадженні інноваційних технологій навчання та виховання у ВНЗ, психологічні умови і механізми становлення особистості майбутнього фахівця в системі ступеневої вищої освіти (молодший спеціаліст, бакалавр, спеціаліст, магістр) Дисципліна «Педагогіка і психологія вищої школи» спрямована на формування у здобувачів вищої освіти цілісного й системного розуміння психолого-педагогічних проблем становлення особистості та професійної підготовки здобувачів вищої освіти в умовах закладу вищої освіти; пізнання психологічних закономірностей і умов ефективності процесу професійної освіти у вищій школі; забезпечення засвоєння теоретичних основ організації освітнього процесу у вищому закладі освіти та наукових основ управління вищою школою.</p>
Мета	<p><i>Розкрити</i> закономірності розвитку освіти, процесу навчання і виховання студентської молоді, її наукової та професійної підготовки відповідно до державних та європейських стандартів, потреб суспільства; <i>розглянути</i> специфіку науково-педагогічної діяльності викладача; <i>сприяти</i> формуванню загальної психологічної культури та компетентності фахівців за третім рівнем вищої освіти, їх готовності до кваліфікованого професійно-педагогічного спілкування зі студентами; <i>розвивати</i> психологічну спостережливість, гнучкість мислення, творчий підхід до розв'язання конкретних психолого-педагогічних, професійних ситуацій; <i>виховувати</i> професійно значущі якості особистості; вільне спілкування з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством в цілому.</p>
Зв'язок з іншими дисциплінами	<p>Місце дисципліни визначається її структурно-логічним зв'язком з іншими дисциплінами, зокрема: «Медична психологія», «Психологія спілкування», «Соціальна психологія», «Вікова та педагогічна психологія», «Основи психології. Основи педагогіки».</p>
Форми навчання	<p>Очна (денна, вечірня), заочна.</p>
Результати навчання	<p>Дисципліна спрямована на набуття знань про структуру і зміст навчального процесу в закладі вищої освіти, основи організації роботи викладачів, кафедри, деканату, адміністрації; специфіку науково-педагогічної діяльності викладача вищої школи; принципи розробки педагогічних технологій освітньо-виховної взаємодії зі здобувачами; різноманітні дослідно-експериментальні форми педагогічної діяльності; засоби активізації пізнавальної діяльності аудиторії здобувачів; методи забезпечення</p>

	<p>ефективного управління навчально-творчою діяльністю здобувачів; умінь творчо застосовувати знання і способи діяльності, засвоєні під час викладання навчальних дисциплін; планувати, організовувати і аналізувати різноманітні види навчальних і позааудиторних занять; використовувати у педагогічній практиці найбільш ефективні методи навчання, виховання і розвитку здобувачів; організовувати і проводити науково-методичну роботу; розробляти ефективну дидактичну систему організації навчально-виховного процесу; використовувати сучасні педагогічні технології організації освітньо-виховного процесу; використовувати засоби активізації навчально-творчої діяльності аудиторії здобувачів та інноваційні методи навчання; апробувати інноваційні прийоми, методи та засоби навчання і виховання, що застосовуються в системі педагогічного процесу;</p> <p>Дисципліна забезпечує набуття здобувачами наступних компетентностей:</p> <p>загальних:</p> <p>ЗК4 - вільне спілкування з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством в цілому;</p> <p>фахових:</p> <p>ФК6 - знати: індивідуально-психологічні відмінності особистості за їхніми проявами у діяльності та спілкуванні. вміти: Трактувати визначення спілкування, діяльності, суспільних відносин. Диференціювати когнітивний, афективний, контактний аспекти спілкування Аналізувати засоби спілкування Диференціювати поняття міжособистісне спілкування, рольове спілкування, соціальна позиція, соціальний статус, ритуальне спілкування, імперативне спілкування. Трактувати функції спілкування Пояснювати значення спілкування як людської потреби: афіліація, соціальна підтримка, самотність, емоційна ізоляція, атракція. Пояснювати зворотний зв'язок при спілкуванні. Визначати види спілкування та його функції Вирізняти поняття контакт, просторовий контакт, контакт зацікавленості.</p>					
Види занять	Лекційні та практичні заняття, самостійна робота, консультації.					
Структура дисципліни	Зміст змістових модулів і тем	Кількість годин				у тому числі
		Усьо-го	Лекції	Семінари	Практичні	
	1	2	3	4	5	6
	Модуль 1. Педагогіка і психологія вищої освіти					
Тема 1. Педагогіка і	2	2				

	психологія вищої школи: предмет, завдання, методи.					
	Тема 2. Психолого-педагогічні основи освітньої діяльності.	2	2			
	Тема 3. Психологічні особливості професійного становлення фахівців професій типу «людина-людина».	2	2			
	Тема 4. Особистість та група в педагогіці та психології вищої школи.	2	2			
	Тема 5. Психологічні особливості педагогічного спілкування викладача зі студентами в умовах ВНЗ.	2	2			
	Тема 6. Педагогіка і психологія в системі наук про людину.	4		2		2
	Тема 7. Особистісно-орієнтований освітній процес.	4		2		2
	Тема 8. Психологічні та педагогічні проблеми навчальної діяльності.	4		2		2
	Тема 9. Суб'єкти навчальної діяльності.	4		2		2
	Тема 10. Навчально-педагогічна співпраця як сучасна тенденція в освіті.	4		2		2
	Разом за модулем	30	10	10		10
	і т.д. згідно з робочою програмою	30	10	10		10
Методи навчання	Проблемне навчання; дослідницьке навчання; лекція; бесіда; розповідь-пояснення; практичні роботи; самостійна робота під керівництвом викладача; самостійна домашня робота; перегляд					

	<p>навчальних кінофільмів; наочні методи (ілюстрації, демонстрації); підготовка рефератів; опитування думок здобувачів освіти; аналіз ситуацій, дискусії; дебати; мозковий штурм; робота в групах; заняття-ділова зустріч; проектно-дослідницький метод; портфоліо; вправи; творчі роботи; онлайн дискусії; індивідуальне і групове консультування; відеозаписи лекцій і практичних занять; вікторини; бліц-опитування; спостереження і систематизація фактів; самостійне вивчення проблеми в науковій літературі; складання планів, конспектів.</p>																												
<p>Форми та методи оцінювання</p>	<p>Поточне, тематичне, семестрове оцінювання, підсумковий модульний контроль, залік.</p>																												
<p>Система оцінювання</p>	<p>Контроль здійснюється за модульно-рейтинговою системою <i>При цьому, кількість балів:</i> 1-34 відповідає оцінці «F» з обов'язковим повторним вивченням дисципліни; 35-59 відповідає оцінці «F_x» з можливістю повторного складання; 60-64 відповідає оцінці «E» («достатньо»); 65-74 відповідає оцінці «D»; 75 - 84 відповідає оцінці «C»; 85 - 89 відповідає оцінці «B» («дуже добре»); 90 - 100 відповідає оцінці «A». Для здобувачів, які набрали сумарно меншу кількість балів ніж критично-розрахунковий мінімум – 60 балів, для одержання заліку обов'язковим є виконання умов, що висуваються викладачем.</p> <p>Шкала відповідності:</p> <table border="1" data-bbox="427 1055 1506 1361"> <thead> <tr> <th colspan="2">За 100 – бальною шкалою</th> <th colspan="2">За чотирибальною шкалою</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>A</td> <td>90 – 100</td> <td>5</td> <td>відмінно</td> </tr> <tr> <td>B</td> <td>85 – 89</td> <td rowspan="2">4</td> <td rowspan="2">добре</td> </tr> <tr> <td>C</td> <td>75 – 84</td> </tr> <tr> <td>D</td> <td>65 – 74</td> <td rowspan="2">3</td> <td rowspan="2">задовільно</td> </tr> <tr> <td>E</td> <td>60 – 64</td> </tr> <tr> <td>F_x</td> <td>35 – 59</td> <td>2</td> <td>не задовільно</td> </tr> <tr> <td>F</td> <td>1 – 34</td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	За 100 – бальною шкалою		За чотирибальною шкалою		A	90 – 100	5	відмінно	B	85 – 89	4	добре	C	75 – 84	D	65 – 74	3	задовільно	E	60 – 64	F _x	35 – 59	2	не задовільно	F	1 – 34		
За 100 – бальною шкалою		За чотирибальною шкалою																											
A	90 – 100	5	відмінно																										
B	85 – 89	4	добре																										
C	75 – 84																												
D	65 – 74	3	задовільно																										
E	60 – 64																												
F _x	35 – 59	2	не задовільно																										
F	1 – 34																												
<p>Матеріаль но-технічне та/або інформацій не забезпечен ня</p>	<p>Вивчення дисципліни, окрім іншого, забезпечується з допомогою системи дистанційного навчання Полтавського державного медичного університету (режим доступу: https://moodle.pdmu.edu.ua/). У системі містяться авторські лекції, інтерактивні тести до цих лекцій, інтерактивні практичні заняття, підбірки корисних навчальних відео-матеріалів та навчальної літератури.</p> <p>Інформаційна підтримка здобувачів під час вивчення дисципліни забезпечується наступним:</p> <p>відкритим доступом до міжнародних наукометричних баз даних Scopus, Web of Science, Science Direct;</p> <p>доступом до ліцензійного програмного забезпечення Strikeplagiarism для перевірки всіх видів навчальних робіт на наявність в них неправомірних запозичень;</p> <p>випуском 5 журналів, що входять до Переліку наукових фахових видань МОН України, що забезпечують і можливість проведення</p>																												

літературного пошуку, ознайомлення з методами досліджень повідних вчених ПДМУ, і можливість опублікування власних результатів наукової роботи.

Рекомендована література

Базова:

1. Біляковська, О. О. (2018). Дидактика вищої школи [Текст] : навч. посіб. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка. 360 с.
2. Виноградова, В. Є., Юрченко, В. І. (2020). Психологія вищої освіти: теоретичні та практичні аспекти: навч. посіб. 2-е вид. Київ: Ліра-К. 296 с
3. Вітвицька, С. С. (2019). Основи педагогіки вищої школи : підручник за модульно-рейтинговою системою навчання для студентів магістратури. К. : Центр навчальної літератури. 384 с.
4. Дичківська, І. М. (2020). Інноваційні педагогічні технології: підручник. К.: Академвидав. 304 с.
5. Інноваційні освітні технології : навчально-методичний посібник. Упорядник Л. М. Прокопів. Івано-Франківськ, 2020. 172 с.
6. Мащенко, Н. І. (2018). Основи педагогіки і психології вищої школи: курс лекцій. Кременчук. 272 с.
7. Педагогіка вищої школи [Електронний ресурс]: підручник / В. П. Головенкін; КПІ ім. Ігоря Сікорського. 2-ге вид., переробл. і доповн. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 290 с.
8. Підкасистий, І. Ф. (2020). Педагогічні технології [Текст]: навч. Посібник. Х. : Колегіум. 224 с.
9. Подоляк, Л. Г., Юрченко, В. І. (2018). Психологія вищої школи: Практикум: Навч. посібник. К.: Каравела. 223 с.
10. Про затвердження Положення про державний вищий заклад освіти. – Офіц. вид. К. : Парлам. Вид-во: Кабінет Міністрів України, 1996. 34 с. (Нормативний документ Кабінет Міністрів України. Постанова)
11. Туркот, Т. І. (2011). Психологія і педагогіка вищої школи в запитаннях і відповідях: Навчальний посібник. К.: Кондор. С. 145-162.
12. Туркот, Т. І., Коновал, О. А. (2013). Педагогіка та психологія вищої школи: Навч. посібник для студентів вищих навчальних закладів. Херсон: Олді-плюс. 466 с.

Допоміжна

1. Булах, І. С. (2020). Психологічні аспекти міжособистісної взаємодії викладачів і студентів : навч.-метод. посіб. К. : НПУ. 114 с.
2. Ждан, В., Шилкіна, Л., & Беляєва, О. (2021). Навички клінічного спілкування у професійній діяльності лікаря. *The Medical and Ecological Problems*, 25(3-4), 18-23.
<https://doi.org/10.31718/mep.2021.25.3-4.04>

3. Зайченко, І. В. (2016). Основи педагогічної майстерності та етика викладача вищої школи : підручник. К. : Ліра-К. 484 с.
4. Земба, А.Б. (2017). Проблема ефективного управління студентською групою. Практична психологія та соціальна робота. №3. С. 42-48.
5. Інноваційні педагогічні технології у системі неперервної професійної освіти : монографія / За ред. С. С. Вітвицької. – Житомир : «Полісся», 2015. 368 с.
6. Каплінський, В. В. (2015). Методика викладання у вищій школі : навч. посіб. Вінниця : ТОВ «Ніланд ЛТД». 224 с
7. Манцівода, А.В. (2018). Досягнення в Інтернеті і майбутнє інформаційного середовища української освіти. Інформаційні технології. 2018. № 1.
8. Мороз, О.Г. (2016). Викладач вищої школи: психолого-педагогічні основи підготовки. К.: НПУ. 206 с.
9. Стрельников, В. Ю. (2015). Сучасні технології навчання у вищій школі : навч. посіб. Полтава : ПУЕТ. 309 с.
10. Чепіль, М. М. (2012). Педагогічні технології : навч. посіб. К. : Академвидав, 2012. 224 с.
11. Ahmady, S., Kallestrup, P., Sadoughi, M. M., Katibeh, M., Kalantarion, M., Amini, M., & Khajeali, N. (2021). "Distance learning strategies in medical education during COVID-19: A systematic review". *Journal of education and health promotion*, 10, 421. https://doi.org/10.4103/jehp.jehp_318_21
12. Morokhovets H.Y, Uvarkina O.V, Bieliaieva O.M, Lysanets Y.V, Senkevych H.A, Stetsenko S.A. development of motivation towards education in medical students. *Wiad Lek.* 2019;72(1):7-11. PMID: 30796853.
13. Morokhovets HY, Lysanets YV. Developing the professional competence of future doctors in the instructional setting of higher medical educational institutions. *Wiad Lek.* 2017;70(1):101-104. PMID: 28343203.
14. Lysanets, Y., Morokhovets, H., Ostrovska, L., & Purdenko, T. (2017). Methodological feasibility of test technologies in assessing medical students' proficiency. *The Medical and Ecological Problems*, 21(3-4), 55-58. Retrieved from <https://ecommed-journal.org/index.php/journal/article/view/92>
15. Hodges, C.B. (2008). "Self-efficacy in the context of online learning environments: A review of the literature and directions for research". *Performance Improvement Quarterly*. 20(3-4), 7-25.
16. Huynh, R. (2017). "The Role of E-Learning in Medical Education." *Academic Medicine*, Vol. 92, Issue 4, <https://doi:10.1097/ACM.0000000000001596>
17. Tayem, Y. I., Almarabbeh, A. J., Abo Hamza, E., & Deifalla, A.

	<p>(2022). Perceptions of Medical Students on Distance Learning During the COVID-19 Pandemic: A CrossSectional Study from Bahrain. <i>Advances in medical education and practice</i>, 13, 345–354. https://doi.org/10.2147/AMEP.S357335</p> <p>18. Kaidashev, I., Morokhovets, H., Rodinkova, V., DuBuske, L., Bousquet, J. (2020). Assessment of Google Trends terms reporting allergies and the grass pollen season in Ukraine. <i>World Allergy Organ J</i>;13(10).</p> <p>19. Morokhovets, H., Lysanets, Y., Bieliaieva, O., Stetsenko, S., & Shlykova, O. (2022). A study of the effectiveness of distance learning at a medical university in Ukraine. <i>The Medical and Ecological Problems</i>, 26(3-4), 34-39. https://doi.org/10.31718/mep.2022.26.3-4.05.</p> <p>20. Лещенко, Т. О.; Жовнір, М. М.; Шевченко, О. М. benefits of collaborative online learning (Ukrainian language as a foreign). <i>Академічні студії. Серія «Педагогіка»</i>, 2022, 1: 42-50.</p> <p>21. Лещенко, Т. О., Шевченко, О. М., & Жовнір, М. М. (2022). Можливості використання мобільних технологій у практиці викладання української мови як іноземної. <i>Електронне наукове фахове видання “Відкрите освітнє е-середовище сучасного університету”</i>, (12), 90-102. https://doi.org/10.28925/2414-0325.2022.128</p> <p>22. Шевченко, О. М., Лещенко, Т. О. (2022). Проблема оцінювання успішності здобувачів вищої освіти. <i>Modern science: innovations and prospects. Proceedings of the 12th International scientific and practical conference. SSPG Publish, Stockholm, Sweden.</i> P. 164–168. URL: https://sci-conf.com.ua/xii-mizhnarodna-naukovo-praktichna-konferentsiya-modern-science-innovations-and-prospects-21-23-08-2022-stokgolm-shvetsiya-arhiv/.</p> <p style="text-align: center;">Інформаційні ресурси</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського [електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.dnpb.gov.ua/ 2. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського [електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.nbuv.gov.ua/ 3. Сайт «Вісник психології і педагогіки»: http://www.psyh.kiev.ua
<p>Політика дисципліни</p>	<p><u>Обов’язки осіб, які навчаються в Університеті:</u> Особи, які навчаються в Університеті, зобов’язані:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) дотримуватися вимог законодавства, Статуту та правил його внутрішнього розпорядку; 2) виконувати вимоги з охорони праці, техніки безпеки, виробничої санітарії, протипожежної безпеки, передбачені відповідними правилами та інструкціями; 3) виконувати вимоги освітньої (наукової) програми

	<p>(індивідуального навчального плану (за наявності), дотримуючись академічної доброчесності, та досягати визначених для відповідного рівня вищої освіти результатів навчання.</p> <p><u>Відвідування занять:</u> аспіранти очної (вечірньої) форми навчання зобов'язані відвідати не менше, як 50 % від загального обсягу аудиторних занять, аспіранти заочної форми навчання – не менше 20 %.</p> <p><u>Визнання і перезарахування результатів навчання:</u> Визнання результатів навчання у неформальній освіті розповсюджується на дану дисципліну, забезпечуючи, таким чином, формування своєї індивідуальної освітньої траєкторії. Визнанню підлягають результати навчання, отримані у неформальній освіті, що за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як навчальній дисципліні в цілому, так і її окремому розділу, темі.</p> <p><u>Дотримання академічної доброчесності</u> здобувачами під час вивчення дисципліни передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного і підсумкового контролів; - посилення на джерела інформації у разі запозичень ідей, тверджень, відомостей; - надання достовірної інформації по результати навчання; дотримання норм законодавства про авторське право.
Викладачі	<i>Шевченко Олена Миколаївна</i> – к.пед.н., доцент кафедри українознавства та гуманітарно і підготовки Полтавського державного медичного університету (https://ukrstudy.pdmu.edu.ua/) https://scholar.google.com.ua/citations?user=IbKujQQAAAAAJ&hl=ru/jspui/handle/umsa/687
Оригінальність навчальної дисципліни	Авторський курс
Розробники	<i>Шевченко Олена Миколаївна</i> – к.пед.н., доцент кафедри українознавства та гуманітарної підготовки Полтавського державного медичного університету
Контакти	Кафедра українознавства та гуманітарної підготовки Адреса: 36011, м. Полтава, вул. Шевченка, 23 Телефон: (0532) 56-09-03 Телефон: 050-087-46-15, e-mail: Shevchenko.36028@gmail.com